

मुंबईच्या भूगर्भातून जाणार विकासाचा महामार्ग

म. टा. प्रतिनिधी

मुंबई: मुंबई शहराचा चेहरामोहरा बदलणाऱ्या दोन पायाभूत सुविधा प्रकल्पांसाठी आतापर्यंत सुमारे ५५ किलोमीटर अंतराचे भुयारीकरण पूर्णत्वास गेले आहे. त्यामध्ये सागरी किनारा मार्गाच्या एका बाजूच्या वाहतुकीसाठी २.०७ किलोमीटर अंतराचे तर मुंबईतील पहिल्या भूमिगत मेट्रो मार्गिकेसाठी आतापर्यंत ५२.९ किलोमीटर अंतराच्या भुयारीकरणाचा समावेश आहे.

मुंबईसारख्या दाटीवाटीने उभे

राहिलेले शहर आहे. शहरात सेवासुविधा पुरविण्यासाठी उभारलेल्या भूमिगत सेवावाहिन्यांचे किचकट जाळे आहे. त्यातच काही भाग सखल असून त्यामध्ये पावसाळ्यात पाणी साचते. या आव्हानांवर मात करून मुंबईकरांसाठी भूमिगत मेट्रो आणि किनारा मार्गासाठी बोगदा बांधणे, तसे आव्हानाचे काम होते. ही आव्हाने पार करत भुयारी प्रकल्पांची कामे पूर्णत्वाच्या दिशेने निघाली आहे. नजीकच्या काळात बोरिवली ते ठाणे संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानातून जाणाऱ्या भुयारी मार्गाचे काम सुरू होणार आहे. या प्रकल्पात ११.८ किलोमीटर लांबीचा बोगदा उभारला जाणार आहे.

सागरी किनारा मार्ग, मेट्रोचे
५५ किमीचे भुयारीकरण पूर्ण

...असा असेल सागरी किनारी मार्ग प्रकल्प

- सागरी किनारी मार्ग प्रकल्प प्रिन्सेस स्ट्रीट उड्डाणपूल ते वांद्रे वरळी सागरी सेतू (सी-लिंक) दरम्यान उभारण्यात येत आहे.
- या मार्गामुळे दक्षिण मुंबई पश्चिम उपनगरांशी थेट जोडली जाईल.
- या मार्गाची लांबी १०.५८ किलोमीटर असून ४ अधिक ४ मार्गिका असतील. समुद्राच्या तळातून बोगदा

समुद्राच्या तळातून बोगदा

सद्यस्थितीत प्रकल्पाचे प्रियदर्शनी पार्क ते गिरगाव चौपाटी दरम्यानच्या २.०७ किमी अंतरामधील एका बाजूच्या वाहतुकीसाठीच्या बोगद्याचे काम पूर्ण झाले आहे. दुसऱ्या बाजूच्या बोगद्याचे काम गिरगाव चौपाटीपासून एप्रिलमध्ये सुरू होऊन डिसेंबरपर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे. मलबार हिलखालून आणि समुद्राच्या तळातून बोगदा जाणार आहे. या बोगद्यांमध्ये 'सकाडो' ही वायूविजन प्रणाली लावली जाणार आहे. भारतात रस्ते बोगद्यांसाठी पहिल्यांदाच ही प्रणाली वापरली जात आहे.

मेट्रो ३चे काम बाकी

मेट्रो ३ मार्गिकेची लांबी ३३.५ किमी असून दोन्ही बाजूच्या मार्गिका मिळून एकूण ५४.५ किलोमीटर लांबीचा भुयारी मार्ग उभारला जात आहे. १,६०० मीटर लांबीच्या भुयाराचे काम शिल्लक आहे. धारावी ते बीकेसीमध्ये मिठी नदीखालील भागातून, दक्षिण मुंबईत ऐतिहासिक वास्तू आणि इमारतींना हानी न पोहचता भुयारीकरण करण्याचे आव्हान एमएमआरसीएलने पार पाडले आहे.

मावळा संयंत्राविषयी...

मावळा टनेल बोअरिंग मशिन (टीबीएम) १२.१९ मीटर व्यासाचे असून भारतातील सर्वात मोठ्या व्यासाचे संयंत्र आहे. या संयंत्राची उंची ४ मजली इमारती एवढी, तर लांबी ८० मीटर आहे. संयंत्राचे वजन २८०० टन आहे. मावळाची पाती दर मिनिटाला साधारणपणे २.६ वेळा गोलाकार फिरतात. बोगदा खणायच्या ठिकाणी प्रथम बॅटोनाईटमिश्रित पाण्याचा अत्यंत वेगवान फवारा करून संयंत्राच्या चकती पात्याद्वारे बोगदा खणला जातो.